

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het administratief beroep van 26 augustus 2021 van

■■■■■■■■■■,

vertegenwoordigd door mr. ■■■■■■■■■■

(hierna: "appellante")

gericht tegen de beslissing van 16 juli 2021 van de raad van de orde in het arrondissement Amsterdam (hierna: "raad"). Met deze beslissing besluit de raad de afgifte van de stageverklaring, als bedoeld in artikel 3.2, tweede lid, van de Verordening op de advocatuur (hierna: "Voda"), te weigeren ("bestreden besluit").

Mrs. B.J.M. de Leest, Th.Th.L.M. Boersema en S.M. Kaak zijn ingevolge artikel 11, eerste lid, van het Mandaatbesluit AR gezamenlijk als leden van de algemene raad bevoegd om het door appellant ingestelde administratief beroep te behandelen. Volgens het tweede lid van genoemd artikel is een van deze drie leden gemandateerd tot ondertekening van deze beslissing.

Deze beslissing bevat de motivering van het besluit van de algemene raad van 22 juni 2022.

Verloop van de procedure

1. Bij e-mail van 18 september 2020 wordt aan appellante medegedeeld dat haar stageperiode wegens onvoldoende praktijkervaring/opleidingspunten zal worden verlengd met twaalf maanden tot en met augustus 2021.
2. Bij e-mail van 22 december 2020 dient appellante een verzoek tot toekenning van de stageverklaring in.
3. Bij brief van 4 februari 2021 verzoekt mr. ■■■■■■■■■■, de deken van de Amsterdamse Orde van Advocaten, aan appellante om inzake haar verzoek tot toekenning van de stageverklaring meer informatie aan te leveren.
4. Bij brief van 2 juni 2021 informeert mr. ■■■■■■■■■■ appellante over het voornemen van de raad om haar verzoek te weigeren. Appellante wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze hierop te geven.
5. Bij brief van 16 juni 2021 geeft appellante haar zienswijze op het voornemen tot weigeren van haar verzoek tot toekenning van de stageverklaring.
6. Bij brief van 16 juli 2021 besluit de raad tot weigering van de stageverklaring.
7. Bij brief 26 augustus 2021 stelt appellante administratief beroep in tegen de beschikking van de raad van 16 juli 2021.
8. Bij brieven van 30 augustus 2021 bevestigt mr. Atwaroe aan appellante de ontvangst van het administratief beroep en verzoekt mr. Atwaroe aan de raad om een verweerschrift in te dienen.

Beslissing 201496

9. Bij e-mails van 22 september 2021 en 8 oktober 2021 wordt de raad uitstel verleend voor het indienen van een verweerschrift.
10. Bij brief van 9 november 2021 dient mr. [REDACTED] namens de raad een verweerschrift in tegen het administratief beroep van 26 augustus 2021.
11. Bij brieven van 11 november 2021 worden appellante en mr. [REDACTED] uitgenodigd voor een hoorzitting op 12 januari 2022.
12. De hoorzitting van 12 januari 2022 vindt wegens verhindering van de raad geen doorgang, waarna appellante en mr. [REDACTED] bij brieven van 24 november 2021 worden uitgenodigd voor een hoorzitting op 28 januari 2022.
13. Op 28 januari 2022 vindt een hoorzitting bij de algemene raad plaats, waarbij appellante wegens ziekte niet aanwezig is. De algemene raad besluit de hoorzitting opnieuw te plannen.
14. Bij brief van 14 maart 2022 worden appellante en mr. [REDACTED] uitgenodigd voor een hoorzitting op 28 april 2022. Omdat mr. [REDACTED] wegens verblijf in het buitenland verhinderd is, worden appellante en mr. [REDACTED] bij brief van 18 maart 2022 uitgenodigd voor een hoorzitting op 20 juni 2022.

Standpunt van appellante

15. Appellante heeft bij brief van 26 augustus 2021 administratief beroep ingesteld tegen het bestreden besluit van 16 juli 2021. Appellante bestrijdt de conclusie van de raad dat appellante niet in staat is de praktijk zelfstandig en naar behoren uit te oefenen. Volgens appellante is sprake van onzorgvuldige besluitvorming en een ondeugdelijke motivering. In het administratief beroepschrift formuleert appellante de volgende gronden:
 - De omvang van de gevoerde praktijk is volgens appellante geen geldige afwijzingsgrond. Uit het ondernemingsplan en het begeleidingsplan blijkt dat de stage niet is gericht op hoge omzetten, omdat het de bedoeling is dat appellante na beëindiging van de stage gaat samenwerken met haar echtgenoot.
 - Er wordt voldaan aan de eis om ervaring op te doen in meerdere rechtsgebieden, doordat ervaring is opgedaan in het burgerlijk recht en het strafrecht. Het bestreden besluit is gebaseerd op onzorgvuldig onderzoek en niet deugdelijk gemotiveerd.
 - De suggestie dat alle processtukken die in eerste instantie zijn overlegd, zijn vervangen, is onjuist. Processtukken 2, 3, 4, 8, 10, 11 en 13 zijn vervangen. Processtukken 1, 5, 6, 7, 9 en 12 zijn gehandhaafd.
 - Er is wel sprake geweest van een zelfstandig aandeel in de totstandkoming van de processtukken.
 - De patroon van appellante is in voldoende mate op de hoogte geweest van de processtukken en heeft de processtukken betrokken in zijn oordeel over de stage. Daarnaast is proceservaring ruimschoots aanwezig.
 - Er is geen sprake van handelen in strijd met de kernwaarde integriteit. Processtuk 13 voldoet aan de professionele standaard. Het is niet juist geweest van appellante om

Beslissing 201496

pleitnotities te overleggen zonder verzetsdagvaarding, hetgeen door appellante erkend is.

- De suggestie dat alle optredens in rechte die in eerste instantie zijn overlegd, zijn vervangen, is onjuist. De nummers 1, 2, 4 en 6 zijn vervangen door drie nieuwe optredens in rechte. De nummers 3, 5 en 7 zijn gehandhaafd. De optredens in rechte zijn van voldoende juridisch en inhoudelijk gewicht.
- De patroon van appellante is van mening dat appellante in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen en kan zich net verenigen met het bestreden besluit.

16. Appellante verzoekt de algemene raad het administratief beroep gegrond te verklaren, het bestreden besluit te vernietigen, de opdracht aan de raad te verstrekken een nieuw besluit te nemen en de proceskosten te vergoeden.

Standpunt van de raad

17. De raad voert in zijn verweerschrift van 9 november 2021 inzake het administratief beroep van appellante het volgende aan:
- De stageverklaring aan appellante is geweigerd omdat de raad van oordeel is dat appellante niet in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen. Dit oordeel is gebaseerd op de omvang van de gevoerde praktijk, onvoldoende praktijkervaring op twee van de drie rechtsgebieden dan wel onvoldoende ervaring op meerdere sub-rechtsgebieden binnen een van de drie rechtsgebieden.
 - Appellante heeft op 1 juli 2019 het begeleidingsplan ondertekend, waarmee zij bekend was met de gevolgen van de opschorting van de stage tussen maart 2019 en 30 juni 2019 en dus akkoord met de uitgangspunten voor toetsing van de omvang van de praktijk.
 - De omvang van de praktijk staat los van hoge omzetten. Het gaat om zelfstandig behandelen van zaken zodat voldoende ervaring wordt opgedaan. Dat de opschorting van de stage heeft geleid tot het behandelen van minder zaken, gaat niet op, omdat de afspraken over het aantal te behandelen zaken zijn gemaakt per 1 juli 2019. Appellante heeft het overeengekomen aantal zaken niet behaald.
 - De bij de zienswijze overgelegde processtukken zijn niet betrokken bij de toets of appellante heeft voldaan aan het opstellen van voldoende processtukken. Van de 15 processtukken zijn negen processtukken ingediend op naam van mr. [REDACTED] en één processtuk op naam van appelante en mr. [REDACTED]. Appellante heeft geen aanzienlijk aandeel gehad in de totstandkoming daarvan. De processtukken 8, 10, 11, 13, 14 en 15 zijn niet onder begeleiding van de patroon van appellante gemaakt, omdat deze niet op de zakenlijst staan die de patroon maandelijks met mr. [REDACTED] besprak.
 - De patroon van appellante heeft tijdens het gesprek op 2 juli 2021 aangegeven dat hij onvoldoende op de hoogte was van de zaken die appellante in de praktijk van haar echtgenoot zou hebben gedaan.
 - De pleitnota inzake processtuk 13 is onder de maat. Dat de procedure door mr. [REDACTED] goed is gevoerd, maakt niet dat de pleitnota van betere kwaliteit wordt. Omdat appellante de gemaakte fouten erkent, staat voor de raad vast dat sprake is geweest van misleiding.
 - De verrichtingen zijn van onvoldoende juridisch en inhoudelijk gewicht.

Beslissing 201496

18. De raad verzoekt de algemene raad het administratief beroep ongegrond te verklaren.

Relevante regelgeving

19. Ingevolge artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet is de advocaat gedurende de eerste drie jaar waarin hij als zodanig is ingeschreven als stagiaire verplicht de praktijk uit te oefenen onder begeleiding van een patroon en bij deze kantoor te houden. Ingevolge het tweede lid kan de stage met maximaal drie jaar worden verlengd als de raad van oordeel is dat de stagiaire nog niet over voldoende praktijkervaring beschikt.
20. Ingevolge artikel 9b, vijfde lid, van de Advocatenwet wordt aan de stagiaire voor het met gunstig gevolg voltooien van de stage een verklaring verstrekt.
21. Ingevolge artikel 3.2 van de Voda krijgt de stagiaire de verklaring op het moment dat de duur van de stage is verstreken en de stagiaire beschikt over het certificaat beroepsopleiding, voldoet aan het bepaalde in artikel 3.9 en artikel 3.10, eerste lid, en de raad oordeelt dat de stagiaire over voldoende praktijkervaring beschikt.
22. Ingevolge artikel 3.9 van de Voda is de stagiaire aan het eind van de stage in staat zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen en heeft de stagiaire gedurende de stage ten minste de volgende praktijkervaring opgedaan:
- vijf keer in rechte opgetreden in procedures op tegenspraak, waarvan de patroon ten minste één mondelinge behandeling heeft bijgewoond;
 - tien stukken, waaronder minstens zeven processtukken, vervaardigd;
 - op twee van de drie rechtsgebieden ervaring opgedaan of op meerdere sub-rechtsgebieden binnen een van de drie rechtsgebieden.
23. Ingevolge artikel 3.10, eerste lid, van de Voda heeft de stagiaire aan het eind van de stage tien opleidingspunten behaald voor activiteiten die de raad voor stagiaires aanbiedt en een voldoende behaald voor de pleitoefening.
24. Ingevolge artikel 13 van de Beleidsregel stage en patronaat 2020 (hierna: "Beleidsregel") besluit de raad tot voltooiing van de stage.

Beoordeling van het administratief beroep

25. Alvorens kan worden ingegaan op de inhoud van het administratief beroepschrift wordt beoordeeld of appellante ontvankelijk is in haar beroep. Appellante is direct belanghebbende bij het administratief beroep. Het administratief beroepschrift is tijdig ingediend. Hoewel appellante een besluit tot schrapping van het tableau heeft ontvangen, dat per 5 juli ingaat, heeft zij belang bij een beslissing op het administratief beroep. De algemene raad gaat derhalve over tot de inhoudelijke behandeling van het administratief beroep.
26. In geschil is de vraag of het bestreden besluit tot weigering van afgifte van de stageverklaring zorgvuldig is genomen en gebaseerd is op een deugdelijke motivering, alsmede de raad op goede gronden heeft kunnen oordelen tot het niet verstrekken van de stageverklaring.

Beslissing 201496

27. In het bestreden besluit gaat de raad in paragraaf 5, genummerd a tot en met k, in op de motivering van het besluit. Appellante gaat in haar administratief beroepschrift achtereenvolgens in op deze punten. In het hiernavolgende zal de algemene raad deze volgorde ook aanhouden.

Punt 5a: omvang van de praktijk en ervaring binnen de rechtsgebieden

28. Volgens appellante is de omvang van de praktijk geen geldige afwijzingsgrond. De stage is niet gericht op hoge omzetten. Daarnaast heeft de opschorting van de stage van maart 2019 tot en met 30 juni 2019 ervoor gezorgd dat er minder tijd was voor het behandelen van zaken. Appellante voert aan wel voldaan te hebben aan de eis om ervaring op te doen in meerdere rechtsgebieden, namelijk burgerlijk recht en strafrecht.
29. Volgens de raad blijkt uit de maandelijks overzichten dat niet is voldaan aan hetgeen in het begeleidingsplan is opgenomen ten aanzien van de praktijkomvang. De raad is van oordeel dat appellante niet in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen. Voorts concludeert de raad dat appellante onvoldoende ervaring heeft opgedaan in twee van de drie rechtsgebieden dan wel in meerdere sub-rechtsgebieden binnen één van de drie rechtsgebieden.
30. De algemene raad constateert dat in het begeleidingsplan, ondertekend op 1 juli 2019, is opgenomen dat appellante in de periode 1 juli 2019 tot en met 31 december 2019 tenminste 15 toevoegingszaken doet en in de periode 1 januari 2020 tot en met 30 juni 2020 tenminste 25 toevoegingszaken. Verder moet appellante aan het eind van de stage ten minste vijf keer in rechte hebben opgetreden in procedures op tegenspraak, minimaal tien processtukken hebben vervaardigd en op tenminste twee van de drie rechtsgebieden ervaring hebben opgedaan (vereisten artikel 3.9 Voda). De stelling van appellante dat zij door het niet doorgang vinden van de geruisloze overgang van haar oude patroon mr. [REDACTED] naar haar nieuwe patroon mr. [REDACTED] (de opschorting van maart 2019 tot en met 30 juni 2019) minder tijd heeft gehad voor het behandelen van zaken, kan volgens de algemene raad geen standhouden. De algemene raad is het met de raad eens dat appellante met het ondertekenen van het begeleidingsplan per 1 juli 2019 akkoord ging met de nieuwe per die datum geldende voorwaarden voor de stage.
31. Appellante heeft naar eigen zeggen 5 zaken in het burgerlijk recht en 16 zaken in het strafrecht gevoerd. De algemene raad komt tot het oordeel dat appellante onvoldoende ervaring heeft opgedaan in de in artikel 3.9, aanhef en onder c, van de Voda, opgenomen rechtsgebieden, te weten: (i) burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht, (ii) bestuursrecht en bestuursprocesrecht en (iii) strafrecht en strafprocesrecht, of op meerdere sub-rechtsgebieden binnen één van deze rechtsgebieden. Het is op grond van artikel 13, eerste lid, van de Beleidsregel aan de raad om te beoordelen of appellante aan deze verplichting heeft voldaan. Volgens de algemene raad heeft de raad in het bestreden besluit en ter zitting gemotiveerd dat hiervan geen sprake is.
32. Daarnaast kan het standpunt van appellante dat de stageverklaring moet worden verstrekt omdat het de bedoeling is dat zij na beëindiging van de stage gaat samenwerken met haar echtgenoot, geen standhouden. De advocaat-stage is erop gericht dat de stagiaire na beëindiging van de stage in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen. Dat appellante samen met haar echtgenoot zal gaan werken, is dan ook geen valide

Beslissing 201496

argument om de stageverklaring toe te kennen. De algemene raad is van oordeel dat onvoldoende vaststaat of appellante ertoe in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen, nu zij niet heeft voldaan aan de vereisten van artikel 3.9 van de Voda.

Punt 5b: vervangen van processtukken

33. Volgens appellante is de suggestie die is gewekt dat alle processtukken die in eerste instantie zijn overgelegd, bij de zienswijze zijn vervangen, onjuist. Een aantal van de processtukken is vervangen, de rest is gehandhaafd.
34. De raad heeft tijdens de hoorzitting van 25 juni 2021 naar aanleiding van de zienswijze van appellante van 16 juni 2021, waarbij zij een aantal processtukken heeft vervangen, gevraagd of appellante geen beroep meer doet op de oorspronkelijke processtukken waarover vragen waren gesteld. Het antwoord van appellante heeft de raad als bevestigend opgevat, waarbij mr. [REDACTED] opmerkt dat “*de raad bij het oordeel dan [zal] afgaan op de stukken die [appellante] in tweede instantie heeft overgelegd.*”. De raad heeft in het verweerschrift aangegeven dat de bij de zienswijze overgelegde processtukken niet zijn betrokken bij de toets of appellante heeft voldaan aan het opstellen van voldoende processtukken, omdat uit de stukken onvoldoende duidelijk is geworden dat appellante voldoende zelfstandig een aanzienlijk aandeel in de totstandkoming van de processtukken had.
35. De algemene raad constateert dat de raad in de veronderstelling verkeerde dat alleen de nieuwe bij de zienswijze ingebrachte processtukken (nummers 2, 3, 4, 8, 10, 11 en 13) moesten worden betrokken en appellante geen beroep meer doet op processtukken 1, 5, 6, 7, 9 en 12. De raad had dit kennelijk niet moeten doen. Wat hier ook van zij, is het punt van geschil hier dat de raad van oordeel is dat appellante geen aanzienlijk aandeel heeft gehad in de processtukken. Omdat punt 5c tot en met punt 5e, eerste bullet, uitgebreid ingaan op dit onderdeel, zal het oordeel van de algemene raad onder deze punten worden behandeld.

Punt 5c tot en met punt 5e, eerste bullet: zelfstandig aandeel

36. Appellante voert aan dat zij in de totstandkoming van de 15 bij de zienswijze overgelegde processtukken een zelfstandig aandeel heeft gehad, hetgeen door mr. [REDACTED] is bevestigd.
37. Volgens de raad staan van de 15 processtukken die zijn ingediend er 9 op naam van mr. [REDACTED] en één op beider naam. De raad kan ten aanzien van deze processtukken niet vaststellen dat appellante voldoende zelfstandig een aanzienlijk aandeel in de totstandkoming daarvan heeft gehad. Daarbij komt dat processtukken 8, 10, 11, 13, 14 en 15 niet onder begeleiding van de patroon zijn gemaakt, nu deze zaken niet op de zakenlijst staan die de patroon maandelijks met mr. [REDACTED] besprak.
38. De algemene raad constateert dat van de 15 processtukken er negen op naam van mr. [REDACTED] staan (processtukken 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 14 en 15), vijf op naam van appellante (processtukken 5, 6, 7, 9 en 12) en één op beider naam (processtuk 1). Bij brief van 15 juni 2021 heeft mr. [REDACTED] verklaard dat het aandeel van appellante 50% was in processtukken 1, 2, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 14 en 15. Hetgeen de algemene raad verbaast, is dat in het begeleidingsplan is opgenomen dat appellante alleen zou werken aan eigen zaken of aan zaken van de patroon. Appellante heeft echter processtukken overgelegd waar zij voornamelijk samen met haar echtgenoot aan heeft gewerkt, hoewel de

Beslissing 201496

afpraak was dat slechts processtukken onder begeleiding van haar patroon zouden worden overgelegd. De algemene raad is dan ook met de raad van oordeel dat niet is vast te stellen in hoeverre appellante voldoende zelfstandig een processtuk heeft opgesteld. Er is veelal sprake geweest van een coproductie. Ter zitting heeft de algemene raad aangegeven dat de verklaring van mr. [REDACTED] dat het aandeel van appellante 50% was, niet afdoende is. Bovendien is het de algemene raad onduidelijk waarom appellante haar patroon niet vooraf heeft geïnformeerd over de werkzaamheden die zij samen met haar echtgenoot uitvoerde buiten kantooruren. Tevens is onduidelijk of de patroon deze stukken inhoudelijk heeft bekeken en heeft kunnen betrekken bij zijn oordeel over de stage. Voor de algemene raad staat vast dat appellante geen zelfstandig aandeel heeft gehad in de totstandkoming van de processtukken en daarom niet heeft voldaan aan de verplichtingen van artikel 3.9 van de Voda.

Punt 5e, tweede en derde bullet: toezicht op de praktijk

39. Volgens appellante was haar patroon wel in voldoende mate op de hoogte van de processtukken en heeft hij de processtukken betrokken in zijn oordeel over de stage. Volgens appellante gaat het verder om proceservaring, en is deze ruimschoots aanwezig.
40. De raad voert aan dat appellante in de maandelijkse opgave van door haar behandelde zaken geen melding heeft gemaakt van de processtukken 8, 10, 11, 13, 14 en 15. Het overeengekomen toezicht op de praktijkvoering van appellante, bestaande uit gesprekken van de patroon met mr. [REDACTED], heeft daarom niet kunnen plaatsvinden. Als appellante al werkzaamheden heeft verricht in deze zaken, dan zijn die werkzaamheden niet verricht onder toezicht van de patroon. De praktijkvoering voldoet volgens de raad dan ook niet aan artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet (de raad noemt dit in het bestreden besluit artikel 9.1 Advocatenwet) en artikel 3, vijfde lid, van de Beleidsregel. De patroon heeft deze processtukken niet kunnen betrekken in zijn oordeel of appellante heeft voldaan aan de eisen voor een voltooide stage. De processtukken zijn door de raad dan ook niet betrokken bij besluitvorming over afgifte van de stageverklaring.
41. De algemene raad constateert dat de patroon van appellante bij brief van 31 juli 2021 heeft verklaard zich niet te kunnen vinden in het besluit van de raad tot weigering afgifte stageverklaring en dat hij op de hoogte was van de door appellante zelfstandig gevoerde praktijk op zijn kantoor. Dat er minder zicht was op de praktijkvoering wijdt de patroon aan de werkomstandigheden in coronatijden. Volgens de algemene raad bestaat er geen reden om te twifelen aan de verklaring van de patroon van appellante. Of er dan wel voldoende toezicht is geweest op de praktijk van appellante acht de algemene raad echter onvoldoende relevant voor de beoordeling of appellante voldoende praktijkervaring heeft opgedaan en in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen. Dit blijkt namelijk al voldoende uit het gegeven dat appellante niet heeft voldaan aan de verplichtingen van artikel 3.9 van de Voda. Over de rol van de patroon zal verder worden ingegaan onder punt 5k.

Punt 5f en 5g: processtuk 13 en integriteit

42. Volgens appellante is processtuk 13 van toereikende kwaliteit en voldoet dit processtuk aan de professionele standaard. Er is volgens appellante geen sprake van handelen in strijd met de kernwaarde integriteit, omdat geen sprake is geweest van misleiding. De eerder overgelegde pleitnotitie en de later overgelegde verzetsdagvaarding behoren als geheel te worden beschouwd. Appellante heeft de fout erkend dat zij de pleitnotitie zonder de

Beslissing 201496

verzetsdagvaarding heeft overgelegd, maar dat betekent niet dat appellante de raad heeft misleid.

43. Voor de raad is processtuk 13 van ontoereikende kwaliteit, omdat appellante het juridisch kader summier uiteenzet en niet ingaat op de kern van de zaak. De pleitnota is onder de maat. Dat de verzetsdagvaarding ingaat op feiten, die niet in de pleitnota zijn besproken, rechtvaardigt volgens de raad niet de keuze om te volstaan met een summiere uiteenzetting van het juridisch kader. Daarnaast betreft de raad in zijn oordeel dat appellante processtuk 13 heeft overgelegd als ware pleitaantekeningen in een door appellante zelf behandelde zaak, terwijl is gebleken dat appellante de zaak niet zelf heeft behandeld. Mr. [REDACTED] heeft de procedure gevoerd en appellante was niet ter zitting aanwezig. De raad voelt zich misleid en merkt het handelen van appellante aan als strijdig met de kernwaarde integriteit. Zeker nu appellante in haar administratief beroepschrift de fouten erkent.
44. Het geschil inzake punten 5f en 5g betreft processtuk 13. Volgens de algemene raad is het in eerste instantie ingediende processtuk 13, de pleitnota, inderdaad van onvoldoende juridisch en inhoudelijk gewicht. De pleitnota betreft vier zinnen, waarin een juridisch kader, een feitenoverzicht en de belangen van de cliënt ontbreken. De pleitnota voldoet volgens de algemene raad niet aan de professionele standaard.
45. De algemene raad constateert dat appellante aangeeft dat geen sprake is van misleiding, dat zij de fout erkent dat zij de pleitnota en verzetsdagvaarding niet tegelijk heeft overgelegd, en dat ook sprake is van een processtuk als deze niet is ingediend bij de rechtbank. Appellante gaat niet op de stelling van de raad dat zij niet bij de zitting aanwezig is geweest en daarover in haar eindverslag onjuist heeft verklaard. Daarmee is dit volgens de algemene raad onweersproken en heeft appellante in strijd gehandeld met de kernwaarde integriteit. Ongeacht het gegeven dat appellante niet aanwezig is geweest bij de zitting, blijft de algemene raad van mening dat het overgelegde processtuk van onvoldoende juridisch en inhoudelijk gewicht is.

Punt 5h tot en met 5j: optredens in rechte

46. Volgens appellante is de suggestie die is gewekt dat alle optredens in rechte die in eerste instantie zijn overgelegd, bij de zienswijze zijn vervangen, onjuist. Een aantal van de nummers is vervangen, de rest is gehandhaafd.
47. De raad heeft tijdens de hoorzitting van 25 juni 2021 naar aanleiding van de zienswijze van appellante van 16 juni 2021, waarbij zij een aantal optredens in rechte heeft vervangen, gevraagd of appellante geen beroep meer doet op de oorspronkelijke optredens in rechte waarover vragen waren gesteld. Het antwoord van appellante heeft de raad als bevestigend opgevat. De raad acht de optredens in rechte overigens niet van voldoende juridisch en inhoudelijk gewicht.
48. De algemene raad constateert dat de raad in de veronderstelling verkeerde dat alleen de nieuwe bij de zienswijze ingebrachte optredens in rechte moesten worden betrokken en appellante geen beroep meer doet op in eerste instantie overgelegde optredens in rechte. De raad had dit kennelijk niet moeten doen. Wat hier ook van zij, is het punt van geschil hier dat de raad van oordeel is dat appellante onvoldoende ervaring heeft opgedaan in de in artikel 3.9, aanhef en onder c, van de Voda, opgenomen rechtsgebieden, te weten: (i)

Beslissing 201496

burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht, (i) bestuursrecht en bestuursprocesrecht en (iii) strafrecht en strafprocesrecht, of op meerdere sub-rechtsgebieden binnen één van deze rechtsgebieden. Het is op grond van artikel 13, eerste lid, van de Beleidsregel aan de raad om te beoordelen of appellante aan deze verplichting heeft voldaan. De raad heeft in het bestreden besluit en ter zitting gemotiveerd dat hiervan geen sprake is.

49. Ter zitting heeft de algemene raad de optredens in rechte samen met appellante en mr. [REDACTED] nagelopen. De algemene raad oordeelt hierover als volgt:
- [REDACTED]: procedure op tegenspraak, waarbij appellante aanwezig is geweest. Ondanks dat dit niet direct uit het stuk blijkt, gaat de algemene raad ervanuit dat appellante hierbij aanwezig is geweest. Dit geldt als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: een verhoor bij de rechter-commissaris telt op grond van artikel 13, derde lid, onderdeel d, van de Voda, niet mee als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: proces-verbaal van het verhoor bij de raadkamer, waarbij appellante aanwezig is geweest. Dit geldt als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: procedure op tegenspraak, waarbij appellante aanwezig is geweest. Ondanks dat dit niet direct uit het stuk blijkt, gaat de algemene raad ervanuit dat appellante hierbij aanwezig is geweest. Dit geldt als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: procedure op tegenspraak, waarbij appellante aanwezig is geweest. Ondanks dat dit niet direct uit het stuk blijkt, gaat de algemene raad ervanuit dat appellante hierbij aanwezig is geweest. Dit geldt als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: optreden bij de meervoudige kamer, dat van voldoende en inhoudelijk gewicht is. Dit geldt als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: TOM-zitting van voldoende en inhoudelijk gewicht. Bij deze zitting was patroon mr. [REDACTED] ook aanwezig. Dit geldt als een optreden in rechte.
 - [REDACTED]: optreden bij de politierechter geldt als een optreden in rechte. Bij deze zitting was patroon mr. [REDACTED] ook aanwezig.
50. Uit bovenstaande blijkt dat appellante aanwezig is geweest bij 7 optredens in rechte, die van voldoende en inhoudelijk gewicht zijn. Daarmee voldoet appellante aan artikel 3.9, onderdeel a, van de Voda. Dit is echter slechts een onderdeel van de beoordeling of appellante in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen. Zoals hierboven overwogen voldoet appellante niet aan het opstellen van voldoende processtukken en het opdoen van voldoende ervaring in meerdere (sub-)rechtsgebieden.

Punt 5k: positief oordeel van patroon

51. Appellante voert aan dat haar patroon een positief oordeel heeft gegeven over het verloop van de stage. Volgens appellante geeft haar patroon aan dat het niet redelijk is om de zaken die appellante samen met haar echtgenoot heeft behandeld, niet mee te tellen.
52. Het is de raad uit het gesprek met de patroon van appellante van 2 juli 2021 gebleken dat hij bij de beoordeling van het eindverslag de processtukken 'niet minutieus' heeft bekeken en heeft verklaard processtuk 13 denkt gezien te hebben. De patroon van appellante was niet op de hoogte van de praktijk die appellante met haar echtgenoot zou hebben gevoerd, waardoor hij deze processtukken niet heeft kunnen betrekken in zijn oordeel. De patroon van appellante had minder zicht op de praktijkvoering van appellante dan de bedoeling is geweest. Het positief oordeel van de patroon van appellante is mede gebaseerd op het vooruitzicht dat appellante na haar stage de praktijk met haar echtgenoot zou gaan voeren.

Beslissing 201496

De raad dient echter te beoordelen of appellante na haar stage in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk kan uitoefenen. De raad kan daarbij de toekomstige samenwerking niet betrekken.

53. De algemene raad constateert dat appellante en de raad verschillen over de opvatting of de patroon van appellante op de hoogte was van de praktijk die appellante met haar echtgenoot voerde (zie ook onder punt 5e, tweede en derde bullet). De algemene raad twijfelt, zoals hierboven reeds aangegeven, niet aan de verklaring van de patroon dat hij op de hoogte was van de praktijkvoering door appellante. De algemene raad volgt de raad echter wel in zijn oordeel dat voor de beoordeling van de stage dient te worden gekeken of appellante in staat is de praktijk zelfstandig en naar behoren uit te oefenen. Het positieve oordeel van de patroon is vooral gericht op het vooruitzicht dat appellante, na het einde van de stage, de praktijk gezamenlijk met haar echtgenoot gaat uitvoeren. Dit is echter niet relevant voor de beoordeling of de stage met goed gevolg voltooid is. De raad heeft gemeend te mogen afwijken van het oordeel van de patroon over de stage, gezien de geringe mate waarin de patroon betrokken is geweest bij de praktijkvoering en de argumenten die de patroon heeft aangevoerd voor zijn positief oordeel over de stage en het oordeel van de patroon over de praktijkervaring.
54. De algemene raad is van oordeel dat het positieve oordeel van de patroon geen verandering brengt in het gegeven dat appellante niet heeft voldaan aan de verplichtingen van artikel 3.9 Voda. Appellante heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij voldoende processtukken heeft vervaardigd en bij de totstandkoming hiervan een aanzienlijk aandeel heeft gehad, en niet aannemelijk gemaakt dat zij voldoende ervaring heeft opgedaan in meerdere (sub-) rechtsgebieden. Wel heeft appellante voldoende in rechte opgetreden. De algemene raad volgt het oordeel van de raad dat hieruit kan worden geconcludeerd dat appellante niet in staat is zelfstandig en naar behoren de praktijk uit te oefenen en dat de raad op goede gronden heeft kunnen besluiten het weigeren van de stageverklaring.

Motivering van het besluit

55. Appellante beroept zich erop dat het bestreden besluit niet deugdelijk is gemotiveerd. De algemene raad onderschrijft dit standpunt van appellante. Volgens de algemene raad heeft de raad in het bestreden besluit slechts de stelling ingenomen dat door appellante onvoldoende ervaring is opgedaan, maar niet voldoende aangetoond waarom volgens de raad dat het geval zou zijn. De raad heeft in het bestreden besluit onvoldoende gemotiveerd dat appellante niet voldoet aan de vereisten van artikel 3.9 van de Voda en artikel 13, eerste lid, van de Beleidsregel. De algemene raad is dan ook van oordeel dat de raad deze standpunten nader had moeten motiveren.
56. De algemene raad is evenwel van oordeel dat de raad dit motiveringsgebrek in zijn mondelinge toelichting ter zitting voldoende heeft hersteld. Het is de algemene raad, zoals blijkt uit het vorenstaande, duidelijk geworden dat en waarom appellante niet voldoet aan de in artikel 3.9 van de Voda genoemde vereisten en daarom niet in staat is om voldoende zelfstandig een praktijk te voeren. Gelet hierop kan het bestreden besluit onder toepassing van artikel 6:22 van de Awb in stand worden gelaten. Het is aannemelijk dat appellante hierdoor niet is benadeeld. Appellante heeft immers tijdens de beroepsprocedure alsnog inzicht gekregen in de motivering van de raad, namelijk in het verweerschrift en de mondelinge toelichting ter zitting en heeft voldoende gelegenheid gehad daarop te reageren.

Beslissing 201496

Voor een proceskostenvergoeding bestaat geen aanleiding, omdat de rechtsbijstand door de gemachtigde niet beroepsmatig is verleend. Gemachtigde is de echtgenoot van appellante. Daarmee is geen sprake van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van het Besluit proceskosten bestuursrecht (zie onder andere ECLI:NL:GHARL:2020:8018).

Conclusie

De algemene raad is van oordeel dat de raad op goede gronden heeft besloten tot weigering van verstrekken van de stageverklaring.

Beslissing

De algemene raad verklaart het administratief beroep ongegrond en het bestreden besluit blijft onder toepassing van artikel 6:22 Awb in stand. Voor een proceskostenvergoeding bestaat geen aanleiding.

Aldus gedaan te Den Haag op 1 augustus 2022

Overeenkomstig het namens de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten genomen besluit,

Voor deze,

Bernard de Leest

mr. B.J.M. de Leest
lid algemene raad

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.

Deze beslissing is verzonden op 1 augustus 2022

Bijlage: verslag van de hoorzitting van 20 juni 2022 en beslissing van 22 juni 2022.